

Z A K O N

O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA IZMEĐU VLADE REPUBLIKE SRBIJE I VLADE REPUBLIKE BUGARSKE O UZAJAMNOJ ZAŠTITI I RAZMENI TAJNIH PODATAKA

Član 1.

Potvrđuje se Sporazum između Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Bugarske o uzajamnoj zaštiti i razmeni tajnih podataka, potpisan 23. decembra 2011. godine, u Beogradu, u originalu na srpskom, bugarskom i engleskom jeziku.

Član 2.

Tekst Sporazuma u originalu na srpskom jeziku glasi:

**SPORAZUM
IZMEĐU
VLADE REPUBLIKE SRBIJE
I
VLADE REPUBLIKE BUGARSKE
O UZAJAMNOJ ZAŠTITI I RAZMENI TAJNIH PODATAKA**

Vlada Republike Srbije i Vlada Republike Bugarske (u daljem tekstu: „Strane”),

postigavši dogovor da vode bilateralne razgovore o bezbednosnim pitanjima i prošire i učvrste svoju političku, vojnu i ekonomsku saradnju,

svesne promena političke situacije u svetu i potvrđujući da njihova saradnja ima važnu ulogu u stabilizaciji mira, međunarodnoj bezbednosti i uzajamnom poverenju,

uviđajući da dobra saradnja može zahtevati razmenu tajnih podataka između njih,

u želji da usaglase pravila koja će urediti uzajamnu zaštitu tajnih podataka i biti primenjena na buduće sporazume o saradnji i ugovore sa tajnim podacima koje će Strane primenjivati,

sporazumele su se o sledećem:

Član 1.

Definicije

Radi primene ovog sporazuma navedeni pojmovi imaju sledeće značenje:

1) **Tajni podaci** jesu informacije, bez obzira u kom su obliku i nezavisno od njihove prirode ili načina njihovog prenosa, bilo da su već stvorene ili su u procesu stvaranja, kojima je određena oznaka tajnosti, i koje u interesu nacionalne bezbednosti i u skladu sa važećim zakonima i drugim propisima, zahtevaju zaštitu od neovlašćenog pristupa i uništenja;

2) **Neovlašćeni pristup tajnim podacima** jeste svaki oblik otkrivanja tajnih podataka, uključujući zloupotrebu, oštećenje, dostavljanje i stavljanje netačne oznake tajnosti, kao i sve druge radnje koje za posledicu imaju povredu bezbednosti ili gubitak podataka, kao i sve aktivnosti ili nepreduzimanje odgovarajućih aktivnosti koje su dovele do otkrivanja tajnih podataka neovlašćenom licu;

3) **Tajni dokument** jeste svaki oblik zabeleženog tajnog podatka, bez obzira na karakteristike ili vrstu sredstava pomoću kojih je isti zabeležen;

4) **Tajni materijal** jeste svaki tajni dokument ili tehnički predmet, oprema, instalacija, uređaj ili oružje koji su proizvedeni ili su u procesu proizvodnje, kao i komponente koje se koriste u njihovoj proizvodnji, a sadrže tajne podatke;

5) **Stepen oznake tajnosti** jeste kategorija koja se dodeljuje tajnim podacima, u skladu sa važećim zakonima i drugim propisima, da bi se označila njihova važnost, stepen ograničenja pristupa i stepen zaštite koje Strane obezbeđuju podacima;

6) **Oznaka tajnosti** jeste oznaka na svakom tajnom materijalu kojom se ukazuje na stepen njegove tajnosti;

7) **Bezbednosni sertifikat** jeste akt nadležnog organa koji je izdat posle postupka bezbednosne provere kojim se utvrđuje odanost i pouzdanost fizičkog ili pravnog lica, kao i drugi bezbednosni aspekti, u skladu sa važećim zakonima i drugim propisima. On daje omogućnost da se fizičkom ili pravnom licu odobri pristup i rukovanje tajnim podacima određenog stepena tajnosti bez bezbednosnog rizika;

8) **Strana porekla** jeste strana koja daje tajne podatke;

9) **Strana prijema** jeste strana kojoj se prenose tajni podaci.

10) **Korisnik** je fizičko ili pravno lice koje učestvuje u aktivnostima saradnje ili u izvršenju tajnih ugovora na koje se odnosi ovaj sporazum;

11) **Nadležni organ** jeste organ koji, u skladu sa važećim zakonima i drugim propisima svake Strane, sprovodi državnu politiku u oblasti zaštite tajnih podataka, vrši sveobuhvatnu kontrolu u ovoj oblasti i primenjuje ovaj sporazum. Nazivi organa navedeni su u članu 5. ovog sporazuma;

12) **Ugovarač** jeste fizičko ili pravno lice koje poseduje pravnu sposobnost da zaključuje ugovore i/ili strana u ugovoru sa tajnim podacima, u skladu sa odredbama ovog sporazuma;

13) **Ugovor sa tajnim podacima** jeste sporazum između dva ili više korisnika koji sadrži ili omogućuje pristup tajnim podacima;

14) **Princip „potrebno je da zna“** definiše potrebu da lice ostvari pristup tajnim podacima koji su u vezi s njegovim službenim dužnostima i/ili sa izvršenjem konkretnog službenog zadatka;

15) **Treća strana** jeste svaka država ili međunarodna organizacija koja nije Strana u ovom sporazumu ni korisnik i koja ne ispunjava nacionalne zahteve za ostvarivanje pristupa tajnim podacima, uključujući princip „potrebno je da zna“;

16) **Opoziv oznake tajnosti** jeste uklanjanje oznake tajnosti sa podatka.

17) **Povreda bezbednosti** jeste radnja ili propust suprotan važećim zakonima i drugim propisima koji za posledicu može imati ostvarivanje neovlašćenog pristupa ili uništenje tajnih podataka.

Član 2.

Cilj

Cilj ovog sporazuma je da obezbedi zaštitu tajnih podataka koje Strane zajedno stvaraju ili razmenjuju na neposredan ili posredan način.

Član 3.

Stepeni tajnosti

Strane su se saglasile da su sledeći stepeni tajnosti ekvivalentni i podudarni stepenima tajnosti koji se navode u važećim zakonima i drugim propisima svake Strane:

Za Republiku Srbiju:	Ekvivalent na engleskom:	Za Republiku Bugarsku:
DRŽAVNA TAJNA / DRŽAVNA TAJNA	TOP SESRET	STROGO SEKRETNO
STROGO POVERLJIVO/	SECRET	SEKRETNO

STROGO POVERLJIVO		
POVERLJIVO / POVERLJIVO	CONFIDENTIAL	POVERITELNO
INTERNO / INTERNO	RESTRICTED	ZA SLUŽEBNO POLZVANE

Član 4.

Mere za zaštitu tajnih podataka

1) Strane će primenjivati sve adekvatne mere za zaštitu tajnih podataka, u skladu sa važećim zakonima i drugim propisima koje zajedno stvaraju ili razmenjuju, na neposredan ili posredan način, u skladu s ovim sporazumom. Za tajne podatke druge Strane biće obezbeđen isti stepen zaštite kao za nacionalne tajne podatke sa ekvivalentnim stepenom tajnosti.

2) Strane će blagovremeno obavestiti jedna drugu o svim izmenama njihovih zakona i drugih propisa koje bi uticale na zaštitu tajnih podataka u skladu sa st. 3) i 4) člana 5, kako bi razmogle eventualne izmene ili dopune ovog sporazuma. Tajni podaci biće zaštićeni u skladu sa ovim Sporazumom, ukoliko ne bude drugačije dogovoreno pisanim putem.

3) Nijedno lice nema pravo da ostvari pristup tajnim podacima, isključivo na osnovu svog čina, službenog položaja ili bezbednosne provere. Pristup tajnim podacima odobrava se samo onim licima kojima je izdat bezbednosni sertifikat u skladu s principom „potrebno je da zna”.

4) Strana prijema je u obavezi:

- a) da ne otkriva tajne podatke trećoj strani bez prethodne pisane saglasnosti nadležnog organa Strane porekla;
- b) da za tajni podatak odredi oznaku tajnosti koja je ekvivalentna oznaci Strane porekla;
- v) ne koristi tajne podatke u druge svrhe osim u one za koje su dostavljeni;
- g) da garantuje poštovanje prava, kao što su patentna prava, autorska prava ili poslovne tajne koje tajni podaci sadrže.

5) U slučaju da neki drugi sporazum koje su Strane zaključile sadrži strožije standarde i procedure za razmenu ili zaštitu tajnih podataka, primenjivaće se odredbe tog sporazuma.

Član 5.

Nadležni organi

1) Nadležni organi Strana su:

Za Republiku Srbiju:

Kancelarija Saveta za nacionalnu bezbednost
i zaštitu tajnih podataka
Nemanjina 22-26
Beograd

Za Republiku Bugarsku:

Državna komisija za zaštitu tajnih podataka
Čerkovna 90
1505 Sofija
Bugarska

2) Nadležni organi Strana upознаće se sa važećim zakonima i drugim propisima koje svaka od Strana primenjuje u oblasti zaštite tajnih podataka.

3) Radi ostvarivanja neposredne saradnje u primeni ovog sporazuma, nadležni organi Strana mogu na zahtev svakog od njih održati konsultacije.

4) Radi ostvarivanja i primene sličnih standarda bezbednosti, nadležni organi Strana dostaviće uzajamno podatke o standardima bezbednosti, procedurama i praksi koju svaka Strana primenjuje u oblasti zaštite tajnih podataka.

5) Nadležni organi Strana mogu zaključivati posebne sporazume u postupku primene ovog sporazuma.

6) Službe bezbednosti Strana mogu uzajamno i neposredno da dostavljaju operativne i/ili obavешtajne podatke, u skladu sa važećim zakonim i drugim propisima svake od Strana.

7) Strane će se diplomatskim putem uzajamno obavestiti o svim promenama koje se odnose na nadležne organe.

Član 6.

Prenos tajnih podataka

1) Tajni podaci se, po pravilu, prenose preko diplomatskih ili vojnih kurira ili drugim sredstvima koja ispunjavaju zahteve utvrđene važećim zakonima i drugim propisima svake od Strana. Strana prijema je dužna da pismeno potvrdi prijem tajnih podataka.

2) Tajni podaci mogu se prenositi pomoću zaštićenih telekomunikacionih sistema, mreža ili drugim elektromagnetskim sredstvima koje odobre nadležni organi Strana uz posedovanje izdatog sertifikata, u skladu sa važećim zakonima i drugim propisima svake Strane.

3) Druga sredstva koja su odobrena za prenos tajnih podataka mogu se koristiti samo uz saglasnost nadležnih organa obe Strane.

4) Kada se prenose veće pošiljke koje sadrže tajne podatke, nadležni organi obe Strane će sporazumno odobriti prevozno sredstvo, pravac kretanja i druge mere bezbednosti.

Član 7.

Prevođenje, umnožavanje i uništenje

1) Tajni dokumenti sa oznakom tajnosti „DRŽAVNA TAJNA/ TOP SECRET/STROGO SEKRETNO” prevode se ili umnožavaju samo uz pismeno odobrenje nadležnog organa Strane porekla.

2) Sve prevode tajnih podataka vrše lica koja poseduju odgovarajući bezbednosni sertifikat, a izvršeni prevodi nose ekvivalentnu oznaku tajnosti.

3) Prilikom umnožavanja tajnog podataka, sve originalne oznake tajnosti koje se na njemu nalaze se prenose ili unose na svakom primerku. Umnoženi tajni podatak biće kontrolisan kao i original. Broj umnoženih primeraka biće ograničen na broj potreban za službene svrhe.

4) Tajni materijal se uništava ili menja u onoj meri u kojoj se sprečava njegova delimična ili potpuna rekonstrukcija.

5) Strana porekla može izričito zabraniti umnožavanje, menjanje ili uništenje tajnog materijala, tako što će ga obeležiti odgovarajućom oznakom ili dostaviti o tome

naknadno pismeno obaveštenje. Kada je uništenje tajnog materijala zabranjeno, on će biti vraćen nadležnom organu Strane porekla.

6) Tajni materijal sa oznakom tajnosti „DRŽAVNA TAJNA/TOP SECRET/STROGO SEKRETNO” neće biti uništen, već vraćen nadležnom organu Strane porekla.

7) U slučaju nastupanja vanredne situacije koja onemogućava zaštitu i vraćanje tajnih podataka nastalih ili prenetih, u skladu sa ovim sporazumom, tajni podaci biće odmah uništeni. Strana prijema će, što je moguće pre, pismeno obavestiti nadležni organ Strane porekla o uništenju tajnih podataka.

Član 8.

Ugovori sa tajnim podacima

1) Ugovor sa tajni podacima zaključuje se i izvršava u skladu sa važećim zakonima i drugim propisima svake Strane. Nadležni organ svake Strane će, na zahtev, dostaviti obaveštenje o tome da li je predloženom ponuđaču izdat nacionalni bezbednosni sertifikat koji odgovara zahtevanom stepenu tajnosti. Ukoliko predloženi ponuđač ne poseduje takav bezbednosni sertifikat, nadležni organ svake od Strana može zahtevati da se prema njemu pokrene postupak bezbednosne provere.

2) Svaki ugovor sa tajnim podacima imaće prilog o bezbednosti kao sastavni deo. U tom prilogu naručilac Strane porekla navešće tajne podatke koji će biti ustupljeni Strani prijema ili stvarani od te Strane, kao i ekvivalentni stepen oznake tajnosti određen za te podatke.

3) Obaveza ponuđača da zaštiti tajne podatke podrazumeva:

- a) otkrivanje tajnih podataka licu za koje je izvršena bezbednosna provera za pristup tajnim podacima u vezi sa aktivnostima koje su predviđene ugovorom u skladu sa principom „potrebno je da zna”, a zaposleno je ili angažovano na izvršenju ugovora;
- b) sredstva koja će koristi za prenos tajnih podataka;
- v) procedure i mehanizme za obaveštavanje o izmenama koje mogu nastati u pogledu tajnih podataka, zbog izmena u vezi sa stepenom oznake tajnosti ili zato što njihova zaštita nije više neophodna;
- g) proceduru za odobrenje poseta, pristupa ili inspekcije koju vrše zaposleni jedne Strane u objektima druge Strane koji su obuhvaćeni ugovorom;
- d) obavezu da blagovremeno obavesti nadležni organ ponuđača o svakom pokušaju neovlašćenog pristupa podacima iz ugovora ili o sumnji da je do toga došlo;
- đ) korišćenje tajnih podataka iz ugovora samo u svrhe koje se odnose na predmet ugovora;
- e) dosledno pridržavanje postupaka za uništenje tajnih podataka;
- ž) dostavljanje tajnih podataka iz ugovora bilo kojoj trećoj strani samo uz pismenu saglasnost nadležnog organa Strane porekla.

4) Mere koje se zahtevaju za zaštitu tajnih podataka, kao i postupak za procenu i naknadu štete, u slučaju da ponuđači pretrpe gubitak prouzrokovan neovlašćenim pristupom tajnim podacima, biće bliže navedene u ugovoru sa tajnim podacima.

5) Ugovori za čiju su realizaciju zaduženi ponuđači i koji obuhvataju tajne podatke stepena tajnosti „INTERNO/RESTRICTED/SLUŽEBNO POLZVANE”

sadržaće odredbu u kojoj će biti utvrđen minimum mera koje treba primeniti za zaštitu tih tajnih podataka. Za ovu vrstu ugovora neće se zahtevati bezbednosni sertifikat.

Član 9.

Posete

1) Stručnjaci za bezbednost nadležnih organa obe Strane mogu održavati redovne sastanke na kojima će razmatrati procedure za zaštitu tajnih podataka.

2) Lica koja dolaze u posetu dobiće odobrenje nadležnog organa države domaćina, samo ukoliko su ovlašćeni da ostvare pristup tajnim podacima, u skladu s važećim zakonima i drugim propisima Strana i ukoliko je potrebno da ostvare pristup tajnim podacima ili prostorijama u kojima se stvaraju, rukuje ili čuvaju tajni podaci.

3) Nadležni organi Strana dogovaraju procedure za posete.

4) Zahtev za posetu treba da sadrži sledeće podatke:

a) ime i prezime lica koje dolazi u posetu, datum i mesto rođenja, broj putne isprave/lične karte,

b) državljanstvo lica koje dolazi u posetu,

v) funkcija lica koje dolazi u posetu i naziv organizacije koju predstavlja,

g) bezbednosni sertifikat za pristup podacima odgovarajućeg stepena tajnosti,

d) svrha, predloženi radni program i planirani datum posete,

đ) nazivi organizacija i objekata koje treba posetiti.

5) Nadležni organi Strana mogu se dogovoriti da izrade spiskove ovlašćenih lica koja će češće dolaziti u posete. Spiskovi će važiti za početni period od 12 meseci. Kada nadležni organi Strana odobre spiskove, o uslovima pod kojima će se obavljati konkretne posete neposredno će se dogovoriti nadležni organi organizacija koje će ta lica posetiti, u skladu sa dogovorenim uslovima.

6) Svaka Strana garantovaće zaštitu stranih podataka, u skladu sa važećim zakonima i drugim propisima.

Član 10.

Povreda bezbednosti

1) U slučaju povrede bezbednosti, nadležni organ Strane u čijoj državi se dogodila povreda bezbednosti, dužan je da o tome obavesti nadležni organ druge Strane i sprovede odgovarajuću istragu. Druga Strana će, na zahtev, sarađivati u sprovođenju istrage.

2) U slučaju da se povrede bezbednosti dogodi u trećoj državi, nadležni organ Strane koja je dostavila obaveštenje preduzeće mere iz stava 1. ovog člana kada je to moguće.

3) Druga Strana biće obaveštena o rezultatima istrage i dobiće konačni izveštaj o uzrocima i obimu nastale štete.

Član 11.

Troškovi

1) Svaka Strana snosi troškove koji nastanu za vreme ispunjavanja svojih obaveza na osnovu ovog sporazuma.

Član 12.

Završne odredbe

1) Ovaj sporazum zaključuje se na neodređeno vreme i stupa na snagu danom prijema poslednjeg pismenog obaveštenja kojim Strane obaveštavaju jedna drugu da su ispunjene njihove unutrašnje zakonske procedure neophodne za stupanje Sporazuma na snagu.

2) Strane mogu vršiti izmene i dopune ovog sporazuma na osnovu uzajamne saglasnosti u pisanoj formi. Izmene i dopune ovog sporazuma stupaju na snagu u skladu sa stavom 1. ovog člana.

3) Svaka Strana može otkazati ovaj sporazum dostavljanjem pisanog obaveštenja drugoj Strani. Otkaz sporazuma stupa na snagu šest meseci od datuma prijema obaveštenja. U slučaju otkaza, svi tajni podaci koji su preneti u skladu s ovim sporazumom i dalje će biti zaštićeni prema odredbama ovog sporazuma sve dok Strana porekla ne oslobodi te obaveze Stranu prijema.

4) Svi sporovi u vezi sa tumačenjem ili primenom ovog sporazuma rešavaće se na prijateljski način putem konsultacija između Strana bez upućivanja u nadležnost trećoj strani.

5) Danom stupanja na snagu ovog sporazuma prestaje da važi Sporazum između Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Bugarske o razmeni i uzajamnoj zaštiti poverljivih informacija u oblasti odbrane koji je potpisan 14. aprila 2009. godine u Beogradu („Službeni glasnik RS – Međunarodni ugovori”, br. 1/2010).

Sačinjeno u Beogradu, dana 23. decembra 2011. godine, u po dva originalna primerka na srpskom, bugarskom i engleskom jeziku, pri čemu su svi tekstovi pojednako verodostojni. U slučaju bilo kakvog neslaganja u tumačenju, biće merodavan tekst na engleskom jeziku.

Za Vladu Republike Srbije

Za Vladu Republike Bugarske

mr Goran Matic

direktor

Kancelarija Saveta za nacionalnu
bezbednost i zaštitu tajnih podataka

Cveta Todorova Markova

predsednik

Državna komisija za zaštitu tajnih
podataka

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije – Međunarodni ugovori”.

OBRAZLOŽENJE

1. Ustavni osnov za donošenje zakona

Ustavni osnov za donošenje Zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Bugarske o uzajamnoj zaštiti i razmeni tajnih podataka sadržan je u odredbi člana 99. stav 1. tačka 4. Ustava Republike Srbije koja propisuje da Narodna skupština potvrđuje međunarodne ugovore kada je zakonom predviđena obaveza njihovog potvrđivanja.

2. Razlozi za potvrđivanje Sporazuma

Donošenjem Zakona o potvrđivanju Sporazuma Republika Srbija pokazuje spremnost da bilateralnu saradnju sa Republikom Bugarskom unapredi i u sektoru bezbednosti uz međusobno definisan način razmene i zaštite tajnih podataka.

Donošenjem Zakona o potvrđivanju stvaraju se uslovi za intenzivniju saradnju sa jednom od država koja pripada regionu jugoistočne Evrope i koja je članica Evropske unije i NATO. U Strategiji nacionalne bezbednosti Republika Srbija se opredelila da unapređuje saradnju i uspostavlja kvalitetnije i sadržajnije odnose sa državama u regionu Zapadnog Balkana i izrazila uverenje da je nacionalna bezbednost usko povezana sa bezbednošću regiona jugoistočne Evrope i kontinenta u celini. Istovremeno se opredelila da unapređuje odnose sa članicama Evropske unije, kao i članicama i partnerima NATO.

Takođe, stvaraju se uslovi zajedničkog delovanja protiv izazova, rizika i pretnji koji se odnose ne samo na Republiku Srbiju već predstavljaju globalne izazove, rizike i pretnje.

Isto tako otvaraju se mogućnosti za regionalnu saradnju u oblastima zajedničke obuke i angažovanja elemenata sistema bezbednosti u multinacionalnim operacijama, upravljanju krizama i upravljanju granicom, suprotstavljanju terorizmu, organizovanom kriminalu i korupciji, ilegalnoj migraciji i trgovini ljudima, u zaštiti životne sredine, prirodnih resursa i zdravlja, za šta se Republika Srbija opredelila u Strategiji nacionalne bezbednosti.

3. Ocena potrebnih finansijskih sredstava

Za ispunjenje potrebnih bezbednosno-tehničkih standarda za primenu ovog zakona biće obezbeđena sredstva iz budžeta resornih ministarstava i drugih državnih organa.